

Algemeen: het wetsvoorstel

De Memorie van toelichting meldt op meer plaatsen dat ouders het met elkaar eens moeten zijn. Maar, net zoals bij achternaamkeuze kan het bij de keuze voor meer achternamen zijn dat ouders het niet met elkaar eens zijn. Is er een voorziening waarmee betrokken ouder de ruimere achternaam toch kan regelen, in weerwil van de wens van de andere ouder? Ik merk hierbij op dat zo'n voorziening beter geen rechterlijke instantie of andere juridische weg is. Wellicht een gemeentelijk medewerker? Mijn advies is om in de toelichting (ook in wetsvoorstel) een voorziening op te nemen voor de situatie dat ouders verschillen in wensen.

Memorie van toelichting

U schetst in de MvT de totstandkoming van de wet van 10 april 1997 tot wijziging van de artikelen 5 en 9 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en in verband daarmee van enige andere artikelen van dit Wetboek. U geeft daarbij aan dat op 1 januari 1998 de mogelijkheid van naamskeuze voor de naam van de moeder is ingevoerd en daarbij: " De voornaamste reden voor de wijziging was dat het naamrecht geen keuzemogelijkheden voor ouders bood en daardoor in strijd was met het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen". Ik wijs u erop dat met die wet het beginsel van gelijke behandeling bepaald niet voor 100% is bereikt, aangezien bij geen keuze of geen overeenstemming het kind de naam van de vader krijgt. Dat was toen al een verkeerde politiek-beleidsmatige keuze gelet op het feit dat ingeval van scheiding de kinderen in de meeste gevallen voor meer dan 50% achterbleven bij de moeder.

Ik adviseer u in de paragraaf 'Voorgeschiedenis' duidelijker en vollediger in te gaan op dit aspect van (ontbreken van) gelijke behandeling. Daarnaast ook op het aspect van invoerings- en overgangsrecht (zie hierna).

Invoerings- en overgangsrecht

Dit wetsvoorstel zal gelden voor kinderen die op of na de datum van inwerkingtreding van de wet worden geboren.

Dit is een buitengewoon slecht voorstel, aangezien aan dit wetsvoorstel mede het uitgangspunt van de gelijke behandeling van man en vrouw ten grondslag ligt.

De totstandbrenging van een wetsvoorstel vergt gemiddeld anderhalf jaar en dat zal voor dit wetsvoorstel niet veel anders liggen.

Dit alles leidt ertoe dat letterlijk alle ouders en toekomstige - in 2022/3 nieuwe - ouders, meest vrouwen, die de dubbelenaamkeuze willen doen, in de kou blijven staan en de ongelijke behandeling vanaf nu nog rond 20 jaar blijft bestaan. Deze ongelijke behandeling betreft als gemeld vooral vrouwen.

Het lijkt me dat u alle ouders, met kinderen beneden 18 jaar op datum inwerkingtreding, deze keuzemogelijkheid moet bieden.

Artikel IV van eerdergenoemde wet van 10 april 1997, waarin ook het invoeringsrecht voor de achternaamkeuze werd geregeld, gaf ook, met de voorwaarde in dat artikel, eerste lid, onderdeel a, voor ouders van reeds geboren kinderen, om de achternaamkeuze te doen. Waarom dan, in het licht van de wet van 1997, niet is gekozen voor overgangsrecht in dit wetsvoorstel, is onbegrijpelijk en mijns inziens ook niet terecht.

Overgangsregeling

U schetst in paragraaf 5 de Financiële gevolgen.

Uit een impactanalyse is, zo zegt de toelichting, gebleken dat aan een overgangsregeling aanzienlijke kosten zijn verbonden, afhankelijk van de grootte van de groep die een beroep zal doen op de faciliteiten van deze wet. De geschatte kosten lopen uiteen van € 6,1 miljoen (minimumschatting als de overgangsregeling wordt beperkt tot gevallen waarin het oudste kind jonger dan 4 jaar moet zijn) tot € 40,9 miljoen (maximumschatting als oudste kind jonger dan 18 jaar moet zijn).

Waar hebt u het helemaal over? Dit bedrag is een zoutkorrel binnen onze totale rijksbegroting. Het is werkelijk nonsens, zo weet ik uit eigen ervaring, dat voor een bedrag van € 40 mln geen dekking kan worden gevonden. En, voor dat bedrag laat u een significant deel van miljoenen mensen langjarig in de kou staan (op 1 januari 2019 telde Nederland bijna 1,9 miljoen gezinnen met kinderen tot 18 jaar: bron CBS). Dat lijkt me op z'n zachtst gezegd een afweging die erg discutabel is.